

แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
ในจังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย
Strategic Plan for Integrated Sustainable
Creative Tourism Development
in Nakhonratchasima Province, Thailand

ปราวตา พรหมเสน Praita Promsen*

พยอม ธรรมบุตร Payom Dhamabutra**

เสรี วงษ์มณฑา Seri Wongmonta***

กาญจน์ภา พงศ์พนรัตน์ Kannapa Pongponrat****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว ศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา และกำหนดแนวทางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

จังหวัดนครราชสีมา มีความโดดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีศักยภาพด้านทรัพยากรท่องเที่ยวของพื้นที่อยู่ในระดับมาก มีวิสัยทัศน์ด้านการท่องเที่ยวคือ จังหวัดนครราชสีมาจะสร้างแบรนด์ท่องเที่ยวธรรมชาติระดับโลก “ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัยในอุทยานแห่งชาติมรดกโลกที่เขาใหญ่ ไกลซ์ดธรรมชาติ ความเงียบสงบ อากาศบริสุทธิ์ โอโซนอันดับแปดของโลก เดินป่าในผืนป่าใหญ่เพื่อเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพที่โดดเด่นและหายาก พื้นที่อนุรักษ์บ้านของสัตว์ป่าที่ชุ่มชื้น เช่น ช้างป่า กระทิง นกเงือก ชะนีมือขาว สวรรค์ของคนรักนก เพื่อดูนกทั้ง 280 ชนิดในป่าแห่งนี้ มาสัมผัสผืนป่าดิบเขตร้อนมรดกโลก ดินแดนสวรรค์แห่งนักท่องเที่ยว บ้านหลังใหญ่ของสัตว์ป่า เพื่อร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมรดก

* นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยพะเยา

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

*** **** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

โลกอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ย 4.58 ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ย 4.39 กลยุทธ์เชิงเศรษฐกิจและการตลาดการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 3.97 โครงการพัฒนาโปรแกรมมทกรรม และ Event ด้านการท่องเที่ยว ผลไม้อาหารสุขภาพ ดนตรี กีฬา บันเทิงระดับนานาชาติตลอดปี ค่าเฉลี่ย 4.16 นอกจากนี้ ยังมียุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการอื่น ๆ ตรงกับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของจังหวัดนครราชสีมา

คำสำคัญ: แผนยุทธศาสตร์, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, จังหวัดนครราชสีมา

Abstract

This research aims to check tourism resources, study the potential of sustainable tourism development, and to inquire about the vision, strategy, strategies and projects for sustainable integrated tourism development in Nakhonratchasima Province, and formulate strategic plan for sustainable tourism development from a sample of 400 people, a questionnaire was used as a tool for this research.

The research results were found that Nakhonratchasima Province has outstanding natural tourism resources. There is a factor indicating high tourism resource potential. There is a vision of tourism. “Nakhonratchasima Province will build Eco-tourism and adventure tourism brand at Khao Yai National Park, closed to natural, tranquility, good atmosphere by the 8th largest ozone source in the world. Hiking and learn about biodiversity. Khao Yai National Park is the world heritage conservation area for many animals such as elephant, bull, hornbill, white-handed gibbon and more than 280 species of birds (mean 4.58). Strategic issues is intergrated tourism development for develop local economy (4.39). Strategy for economic and marketing tourism mean is 3.97 and project for develop international event for tourism in each year (mean 4.16). In addition, there are other strategies and projects of sustainable integrated tourism development of Nakhonratchasima Province.

Keywords: Integrated Strategic, sustainable tourism, Nakhonratchasima Province

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของโลก มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มของการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) ได้คาดการณ์ไว้ว่า ปี พ.ศ. 2563 จะมีนักท่องเที่ยวทั่วโลกถึง 1,600 ล้านคน และในปี พ.ศ.2573 จำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นมากถึง 1,800 ล้านคน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564: ระบบออนไลน์) อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมากนอกจากจะก่อให้เกิดรายได้ในจำนวนมากแล้ว ยังส่งผลต่อการจ้างงาน และสร้างอาชีพอีกด้วย ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางทั่วโลก

ประเทศไทยมีอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจมวลรวมของประเทศและนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการแพร่ขยายของการท่องเที่ยวนี้ ก็อาจรุกรานเข้าไปในพื้นที่เปราะบางอันห่างไกลทั่วทุกมุมโลก ซึ่งอาจก่อให้เกิดความกดดันต่อสิ่งแวดล้อมทั่วโลก และต่อชุมชนเจ้าของพื้นที่ กล่าวคือการเติบโตของการท่องเที่ยวแบบไร้ข้อจำกัดอาจนำไปสู่ผลกระทบด้านเศรษฐกิจในเชิงบวก แต่ก็ก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบอย่างมากหลายด้านทั้งในด้านธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม (UNWTO, 2017) ดังนั้น องค์การสหประชาชาติ (UN) จึงได้ประกาศ Agenda 2030 (Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development) ว่าด้วยเรื่องของการพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้การท่องเที่ยวในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องใส่ใจต่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีการกำหนดมาตรการเร่งด่วนเพื่อพัฒนาตนเองไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 4 ประการ กล่าวคือ มีการวางแผน และการจัดการความเติบโตของการพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะที่จะลดผลกระทบให้น้อยที่สุด สามารถดึงดูดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหาทางพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ ที่จะปฏิบัติงานในการท่องเที่ยวให้มีกองทุนเพื่อสร้างความยั่งยืนโดยภาครัฐ และภาคเอกชนต้องร่วมกันเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในกรอบของหลักการของเศรษฐกิจเชิงอนุรักษ์ (Green economy) (พยอัม ธรรมบุตร, 2560)

การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยจำเป็นต้องมีการศึกษาบริบทเชิงพื้นที่เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกรอบยุทธศาสตร์เพื่อความยั่งยืน โดยจำเป็นต้องมีเสาหลัก 4 ด้าน คือด้านเศรษฐกิจยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ด้านสังคมยั่งยืน และด้านวัฒนธรรมยั่งยืน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของการพัฒนาจิตใจที่ยั่งยืน โดยโลกตะวันตกจะต้องปรับเปลี่ยนจากกระบวนทัศน์เชิงวิทยาศาสตร์มาสู่กระบวนทัศน์เชิงอนุรักษ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ประเทศต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์ของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะ

ค่อย ๆ เคลื่อนเข้าสู่เศรษฐกิจแบบองค์ความรู้ (พยอม ธรรมบุตร, 2560)

ผู้วิจัยตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างแผนยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแผนที่นำทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาในภาพรวม จึงได้ทำการวิจัยเรื่อง “แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย” เพื่อนำไปสู่การกำหนดรูปแบบ และวิธีการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา ตลอดจนแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกษตร สุขภาพและอาหารในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อนำสู่การพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการพัฒนาจิตใจในแผนเดียวกัน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของจังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย
3. เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และโครงการ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของจังหวัดนครราชสีมา
4. เพื่อนำเสนอแนวทางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของจังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method: Exploratory) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอการวิจัยในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ตามวัตถุประสงค์การทำวิจัยเล่มหลัก (Main Research) ไปแล้ว ในการนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยสนับสนุน (Supporting Research) โดยนำฐานข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพในส่วนก่อนหน้ามาสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำผลจากการวิจัยไปสร้างความสมบูรณ์ให้แก่ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ และผู้วิจัยได้เลือกเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

ประชากร

ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา โดยแบ่งสัดส่วนกลุ่มละ 100 ตัวอย่าง รวม 400 ตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 กลุ่ม จากระดับค่าความคิดเห็นมากที่สุดไปน้อยที่สุด โดยแบ่งหัวข้อ ดังนี้

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม มหกรรม กิจกรรม และการบริการทางด้านการท่องเที่ยว
2. ศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา
3. วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการของการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในส่วนต่าง ๆ คือภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 400 ชุด และนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสร้างแนวทางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. รวบรวมแบบสอบถามมาทำการตรวจสอบความถูกต้อง
2. บันทึกคะแนนลงในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้แปลความหมาย ความคิดเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว ศักยภาพการพัฒนา แผนยุทธศาสตร์ และวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และโครงการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยขอเสนอผลของโครงการในแต่ละกลยุทธ์ที่มีคะแนนสูงสุด

สองลำดับแรก เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ต่อไป

4. ผู้วิจัยนำเสนอเป็นแผนภาพแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอรายงานผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย 4.06 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ด้านมหรหรรรมและปรากฏการณ์สำคัญ และด้านบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.01 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.97 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	4.06	0.73	มาก
ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	4.01	0.76	มาก
ด้านมหรหรรรมและปรากฏการณ์สำคัญ	4.01	0.78	มาก
ด้านบริการ	4.01	0.77	มาก
ด้านกิจกรรม	3.97	0.79	มาก

2. ผลการประเมินศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรมการเรียนรู้และการปลูกจิตสำนึก มีค่าเฉลี่ย 4.02 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน นักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ย 4.01 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 3.99 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านทรัพยากรท่องเที่ยวของพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย 3.95 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา

ด้านทรัพยากรท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านกิจกรรมการเรียนรู้และการปลูกจิตสำนึก	4.02	0.75	มาก
ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน นักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.01	0.78	มาก
ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน	3.99	0.80	มาก
ปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านทรัพยากรท่องเที่ยวของพื้นที่	3.95	0.81	มาก

3. ผลความคิดเห็นด้านวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา ด้านวิสัยทัศน์พบว่าจังหวัดนครราชสีมาจะสร้างแบรนด์ท่องเที่ยวธรรมชาติระดับโลก “ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัยในอุทยานแห่งชาติมรดกโลกที่เขาใหญ่ ไกล่ชิตธรรมชาติ ความเงียบสงบ อากาศบริสุทธิ์ โอโซนอันดับแปดของโลก เดินป่าในผืนป่าใหญ่เพื่อเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพที่โดดเด่นและหายาก พื้นที่อนุรักษ์บ้านของสัตว์ป่าที่ชุกชุม เช่น ช้างป่า กระทิง นกเงือก ชะนีมือขาว สวรรค์ของคนรักนก เพื่อดูนกทั้ง 280 ชนิดในป่าแห่งนี้ มาสัมผัสผืนป่าดิบเขตร้อนมรดกโลก ดินแดนสวรรค์แห่งนักท่องไพร บ้านหลังใหญ่ของสัตว์ป่า เพื่อร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมรดกโลกอย่างยั่งยืน” มีค่าเฉลี่ย 4.58 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ท้องถิ่น และกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 4.39 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม และพัฒนาจิตใจอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 3.95 มีค่าความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืนมี ค่าเฉลี่ย 3.90 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านกลยุทธ์ที่ 1.1 กลยุทธ์การใช้ประโยชน์พื้นที่ (Land Use) เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา มีค่าเฉลี่ย 3.97 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายโครงการพบว่า โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว การปลูกป่าในพื้นที่อนุรักษ์และการปลูกต้นไม้ในเมือง ตลอดจนในชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ทุกหมู่บ้านในจังหวัด มีค่าเฉลี่ย 4.36 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

รองลงมา คือ โครงการสร้างเส้นทางท่องเที่ยว ถนนคนเดิน ถนนวัฒนธรรม ถนนอาหารสตรีทฟู้ด ในย่านเมืองเก่าแกโคราช อำเภอเมือง มีค่าเฉลี่ย 3.92 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านกลยุทธ์ที่ 1.2 กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา มีค่าเฉลี่ย 3.95 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการพบว่า โครงการนำขยะอินทรีย์มาทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำ EM ในทุกหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ย 4.33 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โครงการธนาคารขยะและร้านศูนย์บาทเพื่อแยกขยะ บ้าน วัด โรงเรียน ทุกหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ย 3.93 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านกลยุทธ์ที่ 2.1 กลยุทธ์เชิงเศรษฐกิจและการตลาดการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 3.97 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการพบว่า โครงการพัฒนาโปรแกรมหมกรรม และ Event ด้านการท่องเที่ยว ผลไม้อาหาร สุขภาพ ดนตรี กีฬา บันเทิงระดับนานาชาติตลอดปี มีค่าเฉลี่ย 4.16 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา โครงการสร้างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและหลักประชาธิปไตยแบบปกครองกันเองในระดับหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ย 4.12 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านกลยุทธ์ที่ 2.2 กลยุทธ์การพัฒนาสินค้าและกิจกรรมการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 3.89 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการพบว่า โครงการสร้างแพ็คเกจแบรนด์ “ท่องเที่ยวธรรมชาตินครราชสีมา” มีค่าเฉลี่ย 4.03 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือโครงการสร้างแพ็คเกจแบรนด์ “ท่องเที่ยวเชิงสังคม นครราชสีมา” มีค่าเฉลี่ย 3.94 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ด้านกลยุทธ์ที่ 3.1 กลยุทธ์การบริหารจัดการการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 4.09 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการพบว่า โครงการอบรมทักษะเชื่อมโยงการผลิตทางการเกษตร การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ตลอดจนการตลาดออนไลน์แก่ชุมชนในจังหวัด มีค่าเฉลี่ย 4.27 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือโครงการอบรมเตรียมความพร้อมเพื่อรับวิกฤตเศรษฐกิจ การเมือง ภัยพิบัติธรรมชาติ โรคระบาดร้ายแรง เช่น Covid-19 การก่อการร้าย สากระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อสร้างความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.24 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านกลยุทธ์ที่ 3.2 กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายและกระจายรายได้ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 3.92 มีค่าความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการพบว่าโครงการสร้างเครือข่ายการพัฒนาท่องเที่ยวในชุมชนแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด และข้ามประเทศ มีค่าเฉลี่ย 3.99 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาโครงการสร้างเครือข่ายพันธมิตรเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม อาหาร สุขภาพ สมุนไพร ด้วยภูมิปัญญาอาเซียน โดยมีโคราชเป็น HUB มีค่าเฉลี่ย 3.94 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านกลยุทธ์ที่ 4.1 กลยุทธ์การอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม และพัฒนาจิตใจอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 3.94 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการพบว่า โครงการอนุรักษ์พื้นที่โบราณสถาน ย่านประวัติศาสตร์อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท มีค่าเฉลี่ย 4.30 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือโครงการอนุรักษ์วิถีชีวิต พื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นเครื่องปั้นดินเผาผ่านเกวียน การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทอผ้าไหม วิถีประมง เกษตรอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ย 3.95 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านกลยุทธ์ที่ 4.2 กลยุทธ์การพัฒนาจิตใจ และปลูกจิตสำนึกเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม และพัฒนาจิตใจอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย 3.85 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายโครงการพบว่าโครงการเที่ยววัดนครราชสีมา นั่งสมาธิ 5 นาที ในอุโบสถเพื่อพบความสงบสันทุกข์ 5 นาที มีค่าเฉลี่ย 4.22 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โครงการฝึกวิถีชีวิตแบบเนิบช้า Slow life วิถีพุทธเพื่อรักษาสุขภาพกายใจเมื่อมาถึงนครราชสีมา มีค่าเฉลี่ย 4.01 มีค่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดังตาราง 3

ตารางที่ 3 วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
ในจังหวัดนครราชสีมา

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
วิสัยทัศน์ จังหวัดนครราชสีมาจะสร้างแบรนด์ท่องเที่ยวธรรมชาติระดับโลก “ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัยในอุทยานแห่งชาติมรดกโลกที่เขาค้อใหญ่ ไกล่ชิดธรรมชาติ ความเงียบสงบ อากาศบริสุทธิ์ โอโซนอันดับแปดของโลก เดินป่าในผืนป่าใหญ่ เพื่อเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพที่โดดเด่นและหายาก พื้นที่อนุรักษ์บ้านของสัตว์ป่าที่ซุกซม เช่น ช้างป่า กระทิง นกเงือก ชะนีมือขาว สวรรค์ของคนรักนก เพื่อดูนกทั้ง 280 ชนิดในป่าแห่งนี้ มาสัมผัสผืนป่าดิบเขตร้อนมรดกโลก ดินแดนสวรรค์แห่งนกท่องเที่ยวไพร บ้านหลังใหญ่ของสัตว์ป่าเพื่อร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมรดกโลกอย่างยั่งยืน”	4.58	0.49	มากที่สุด
จังหวัดนครราชสีมาจะพัฒนาแบรนด์ท่องเที่ยววัฒนธรรมและการพัฒนาจิตใจ “เยือนโคราช เมืองท่องเที่ยวที่โดดเด่นด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี แหล่งประวัติศาสตร์ พื้นที่โบราณคดีบ้านโนนวัดของยุคก่อนประวัติศาสตร์อายุ 6000 ปี ตั้งแต่ยุคหินใหม่ ลำริด เหล็ก จนถึงยุคปัจจุบัน แหล่งอารยธรรมลุ่มน้ำมูลตอนบนแหล่งบ้านปราสาท ศิลปะขอมอายุ 1000 ปีที่อุทยานพิมาย ศึกษาศิลปะปราสาทในวัดเก่าแก่เมืองโคราชตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ปฏิบัติธรรมที่โคราชเพื่อพัฒนาจิตสู่ความสงบและการพ้นทุกข์ที่วังน้ำเขียว ปากช่อง วัดใหม่สันติ อำเภอสว่างเนิน เพื่อร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และเพื่อพัฒนาจิตให้มีศีล สมาธิ ปัญญาในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า”	4.43	0.57	มากที่สุด
จังหวัดนครราชสีมาจะสร้างแบรนด์ท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมเยือนสังคมโคราช “เที่ยวโคราชเพื่อสัมผัสสังคมพหุวัฒนธรรมที่หลากหลายเชื้อชาติและชาติพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เยี่ยมย่านชุมชนตลาดพ่อค้าชาวจีนบนถนนสายวัฒนธรรมเงินจากถนนโพธิ์กลางไปจนถึงถนนจอมพล สักการะศาลเจ้าบุญไผศาล อายุร่วม 1000 ปี ในย่านไชน่าทาวน์แห่งโคราชในเทศกาลตรุษจีน สัมผัสวิถีชีวิตของชาวไทยโคราชหรือชาวไทยสยามเก็บน้ำตาล ซึ่งอพยพมาจากกรุงศรีอยุธยา ตั้งแต่สมัยพระเจ้าอู่ทอง ทั้งภาษาไทยโคราชที่มีสำเนียงเฉพาะตัวร่วมสำรับข้าวเจ้าและอาหารสไตล์ไทยภาคกลาง เยี่ยมหมู่บ้านชาวไทอีสาน	3.83	0.79	มาก

ตารางที่ 3 วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
ในจังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

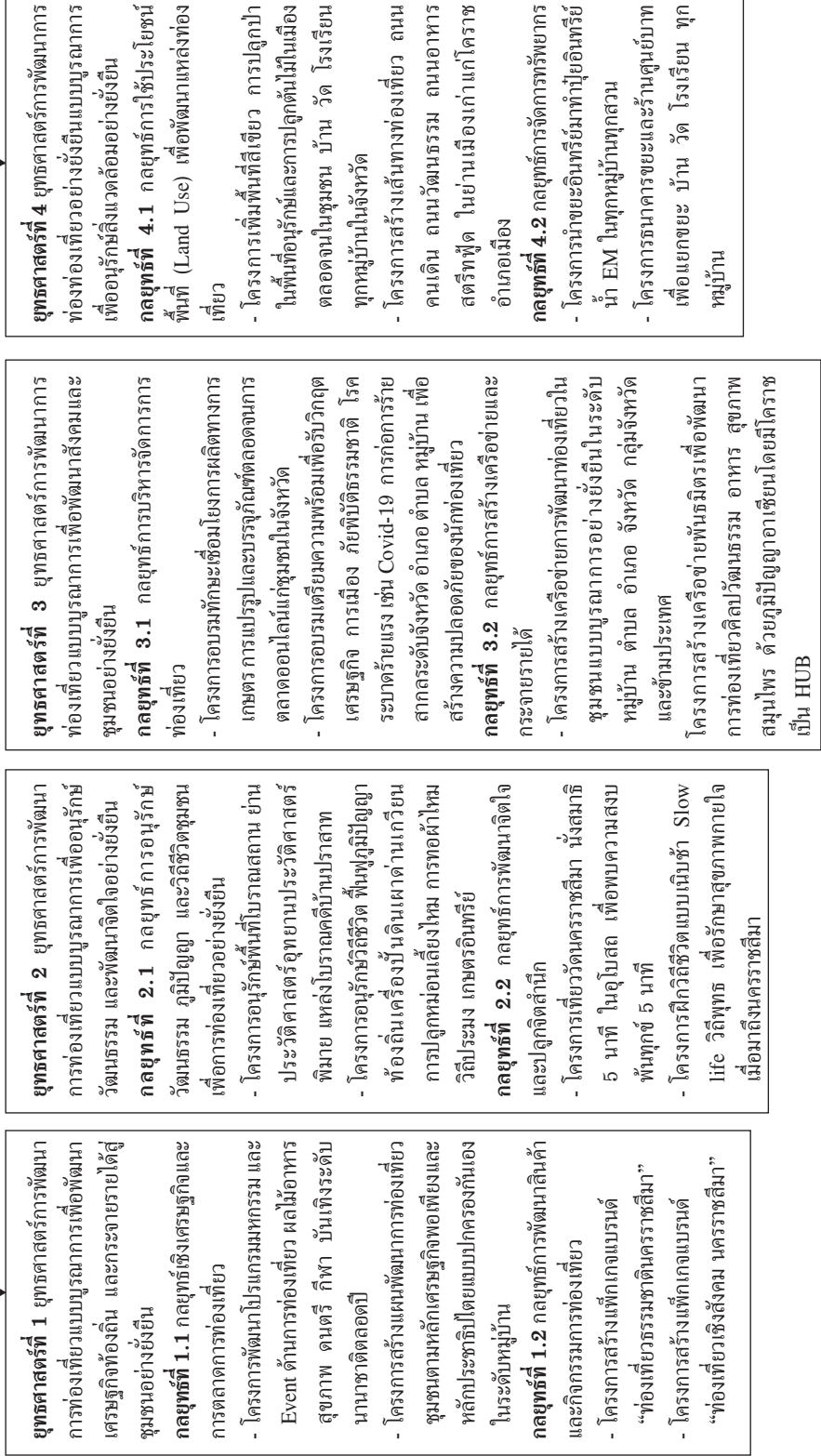
รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ซึ่งเป็นชนพื้นเมือง เดิมมีความสัมพันธ์กับอาณาจักรไทยโบราณโคตรบูรณ์ที่ อำเภอบัวใหญ่ แวะเวียนชมหัตถกรรมพื้นบ้าน การทอผ้าไหม ชิมอาหารหลากหลาย วัฒนธรรมในเมืองย่าโม เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตต่างศรัทธาวัฒนธรรมประเพณีของ สังคมสงบสุขบนแผ่นดินที่ราบสูงโคราช”			
จังหวัดนครราชสีมาจะสร้างแบรนด์ท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ที่ โดดเด่น “เที่ยวโคราช ประตูลู่การท่องเที่ยวไร้พรมแดนในอาเซียน บนเส้นทาง โคราช-หลวงพระบาง-คุนหมิง ด้วยรถไฟความเร็วสูงล้านช้าง และท่องเที่ยว ทางน้ำ ล่องแม่น้ำชี แม่น้ำมูลมุ่งสู่น้ำโขง เพื่อเยี่ยมเยือนเพื่อนบ้านอินโดจีน เขมร ลาว เวียดนาม ท่องเที่ยวเส้นทางปราสาทขอม โคราช-บุรีรัมย์-สุรินทร์- ศรีสะเกษ-นครวัด ร่วมมหกรรมสงกรานต์ระดับนานาชาติ มหกรรมอาหาร ดนตรี กีฬา บันเทิงในนครราชสีมา เมืองนวัตกรรมอาหารเกษตรอินทรีย์ แห่งโลก ช็อปปิ้งสินค้า OTOP และผลิตภัณฑ์จากอาเซียน เยี่ยมชมวิถีชีวิต เกษตรอินทรีย์บนที่ราบสูงโคราช เพื่อลิ้มรสอาหารปลอดภัย มาเยือนเมือง ย่าโม เพื่อร่วมพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและกระจายรายได้สู่ชุมชน”	3.81	0.97	มาก
ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่ออนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	3.90	0.85	มาก

รายการ	X	S.D.	แปลผล
กลยุทธ์ที่ 1.1 กลยุทธ์การใช้ประโยชน์พื้นที่ (Land Use) เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.97	0.79	มาก
โครงการที่ 1 โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว การปลูกป่าในพื้นที่อนุรักษ์และการปลูกต้นไม้ในเมือง ตลอดจนในชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ทุกหมู่บ้านในจังหวัด	4.35	0.62	มากที่สุด
โครงการที่ 2 โครงการกักเก็บน้ำจากอุทกภัยลงสู่ที่เก็บน้ำใต้ดินเพื่อแก้ภัยแล้งโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน	3.92	0.82	มาก
กลยุทธ์ที่ 1.2 กลยุทธ์การจัดการทรัพยากร	3.95	0.79	มาก
โครงการที่ 1 โครงการนำขยะอินทรีย์มาทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำ EM ในทุกหมู่บ้านทุกสวน	4.33	0.68	มากที่สุด
โครงการที่ 2 โครงการธนาคารขยะและร้านศูนย์บาทเพื่อแยกขยะ บ้าน วัด โรงเรียน ทุกหมู่บ้าน	3.93	0.78	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน	4.39	0.59	มากที่สุด
กลยุทธ์ที่ 2.1 กลยุทธ์เชิงเศรษฐกิจและการตลาดการท่องเที่ยว	3.97	0.81	มาก
โครงการที่ 1 โครงการพัฒนาโปรแกรมมหกรรม และ Event ด้านการท่องเที่ยว ผลไม้อาหาร สุขภาพ ดนตรี กีฬา บันเทิงระดับนานาชาติตลอดปี	4.16	0.77	มาก
โครงการที่ 2 โครงการสร้างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและหลักประชาธิปไตยแบบปกครองตนเองในระดับหมู่บ้าน	4.12	0.77	มาก
กลยุทธ์ที่ 2.2 กลยุทธ์การพัฒนาสินค้าและกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.89	0.83	มาก
โครงการที่ 1 โครงการสร้างแพคเกจแบรนด์ “ท่องเที่ยวธรรมชาตินครราชสีมา”	4.03	0.78	มาก
โครงการที่ 2 โครงการสร้างแพคเกจแบรนด์ “ท่องเที่ยวเชิงสังคม นครราชสีมา”	3.94	0.87	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาสังคม และชุมชนอย่างยั่งยืน	3.90	0.81	มาก
กลยุทธ์ที่ 3.1 กลยุทธ์การบริหารจัดการการท่องเที่ยว	4.09	0.74	มาก
โครงการที่ 1 โครงการอบรมทักษะเชื่อมโยงการผลิตทางการเกษตร การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการตลาดออนไลน์แก่ชุมชนในจังหวัด	4.27	0.66	มากที่สุด
โครงการที่ 2 โครงการอบรมเตรียมความพร้อมเพื่อรับวิกฤตเศรษฐกิจ การเมืองภัยพิบัติธรรมชาติ โรคระบาดร้ายแรง เช่น Covid-19 การก่อการร้ายสากลระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อสร้างความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	4.24	0.67	มากที่สุด

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กลยุทธ์ที่ 3.2 กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายและกระจายรายได้	3.92	0.82	มาก
โครงการที่ 1 โครงการสร้างเครือข่ายการพัฒนาท่องเที่ยวในชุมชนแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด และข้ามประเทศ	3.99	0.77	มาก
โครงการที่ 2 โครงการสนับสนุนและสร้างเครือข่ายธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) และผู้ประกอบการใหม่ ด้านการท่องเที่ยว (Start ups) โดยระดมทุนภายในประเทศ	3.93	0.83	มาก
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม และพัฒนาจิตใจอย่างยั่งยืน	3.95	0.82	มาก
กลยุทธ์ที่ 4.1 กลยุทธ์การอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3.94	0.78	มาก
โครงการที่ 1 โครงการอนุรักษ์พื้นที่โบราณสถาน ย่านประวัติศาสตร์อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท	4.30	0.65	มากที่สุด
โครงการที่ 2 โครงการอนุรักษ์วิถีชีวิต พื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นเครื่องปั้นดินเผา ด่านเกวียน การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทอผ้าไหม วิถีประมง เกษตรอินทรีย์	3.95	0.73	มาก
กลยุทธ์ที่ 4.2 กลยุทธ์การพัฒนาจิตใจ และปลูกจิตสำนึกเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3.85	0.78	มาก
โครงการที่ 3 โครงการ เทียววัดนครราชสีมา นั่งสมาธิ 5 นาที ในอุโบสถ เพื่อพบความสงบพันธุ์ 5 นาที	4.22	0.67	มากที่สุด
โครงการที่ 4 โครงการฝึกวิถีชีวิตแบบเนิบช้า Slow life วิถีพุทธ เพื่อรักษาสุขภาพกายใจ เมื่อมาถึงนครราชสีมา	4.01	0.78	มาก

แผนภาพแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา

วิสัยทัศน์ “ในอนาคต 10-15 ปี จังหวัดนครราชสีมาจะพัฒนาเป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัยในอุทยานแห่งชาติมรดกโลก ที่เขาใหญ่ ไกล่ลี้ธรรมชาติ สูดอากาศบริสุทธิ์ โอโซนอันดับแรกของโลก ท่องเที่ยวพื้นที่ที่โบราณคดีในยุคน้ำแข็งเพื่อพัฒนาจิตวิญญาณสงบ ณ วัดใหม่สันติ อำเภอสูงเนิน เพื่อร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และเพื่อพัฒนาจิตให้มั่งคั่ง สมารถ ปัญญา สัมผัสสังคมพหุวัฒนธรรมที่หลากหลายชาติพันธุ์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนแผ่นดินที่ราบสูงโคราช และเป็นประตูสู่การท่องเที่ยวไร้พรมแดนในอาเซียน เยี่ยมชมวิถีชีวิตเกษตรอินทรีย์ ทานอาหารปลอดภัยทั้งถิ่นและกระจายรายได้สู่ชุมชน”



อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อการตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัด นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความโดดเด่นซึ่งสอดคล้องกับ จุฑาธิปต์ จันทร์เอียด และคณะ (2559) จากงานวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยจักรยานของชุมชนบางพลับ อำเภอางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ที่พบว่าความหลากหลายของ ธรรมชาติในชุมชนสามารถนำไปใช้เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินันท์ พงษ์นิรันดร์ และคณะ (2559) ที่ว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติส่วนใหญ่ได้รับการดูแล เพื่อนำไปพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ผลการวิจัยข้อนี้สะท้อนว่า การตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว ทำให้เห็นถึงความโดดเด่นของทรัพยากรในพื้นที่ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด นครราชสีมาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัด นครราชสีมา มีปัจจัยบ่งชี้ศักยภาพด้านทรัพยากรอย่างยั่งยืนในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับวิมา ชุ่มบัณฑิต และ คณะ (2562) ในวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในชุมชนริมน้ำจันทบุรี ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี มีการดูแลจัดการทรัพยากร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนริมน้ำจันทบุรีอย่างยั่งยืนเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างชัดเจนตามความต้องการของชุมชน ผลการวิจัยส่วนนี้ทำให้ทราบถึงศักยภาพ ของการท่องเที่ยวที่จะเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไปสู่ความยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยครั้งนี้แสดง วิสัยทัศน์ด้านการท่องเที่ยวว่า จังหวัดนครราชสีมาจะสร้างแบรนด์ท่องเที่ยวธรรมชาติเชิงอนุรักษ์ สอดคล้องกับผลการดำเนินงานตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาในระยะแผนพัฒนา จังหวัด 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) พบว่า ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามา ในพื้นที่มากขึ้น โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเขาใหญ่มรดกโลก อนึ่ง จังหวัดนครราชสีมาควร เป็นจังหวัดที่บุกเบิกด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนบนพื้นที่อนุรักษ์เพื่อสนอง นโยบายของ UNWTO ที่ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (5) ประเด็นการ ท่องเที่ยว (พ.ศ. 2561-2580) ที่กล่าวถึงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการท่องเที่ยว ที่ให้ความสำคัญกับจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก ต้องมีการวางแผนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของพื้นที่ สภาพัฒน์ (2563: ออนไลน์) แผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการ

ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมาได้จัดทำขึ้นจากการทำวิจัยในครั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 4 เพื่อนำเสนอแนวทางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมาจะสร้างแบรนด์ท่องเที่ยวธรรมชาติระดับโลก “ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัยในอุทยานแห่งชาติมรดกโลกที่เขาใหญ่ ใกล้เคียงธรรมชาติ ความเจียบสงบ อากาศบริสุทธิ์ โอโซนอันดับแปดของโลก เดินป่าในผืนป่าใหญ่ เพื่อเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพที่โดดเด่นและหายาก พื้นที่อนุรักษ์บ้านของสัตว์ป่าที่ชุ่มชื้น เช่น ช้างป่า กระทิง นกเงือก ชะนีมือขาว สวรรค์ของคนรักนก เพื่อดูนกทั้ง 280 ชนิดในป่าแห่งนี้ มาสัมผัสผืนป่าดิบเขตร้อนมรดกโลก ดินแดนสวรรค์แห่งนักท่องไพร บ้านหลังใหญ่ของสัตว์ป่า เพื่อร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมรดกโลกอย่างยั่งยืน” สอดคล้องกับผลการดำเนินงานตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาในระยะแผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) พบว่า ด้านการท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเขาใหญ่มรดกโลก อนึ่ง จังหวัดนครราชสีมาควรเป็นจังหวัดที่บุกเบิกด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนบนพื้นที่อนุรักษ์เพื่อสนองนโยบายของ UNWTO ที่ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (5) ประเด็นการท่องเที่ยว (พ.ศ. 2561-2580) ที่กล่าวถึงแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวในประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมข้อ 4.4 พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศมุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ข้อย่อย 4.4.4 ที่ส่งเสริม อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและ ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตบนฐานธรรมชาติและฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน สภาพัฒน์ (2563: ออนไลน์)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

เพื่อให้เกิดผลในเชิงประจักษ์ของการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรดำเนินการตามโครงการที่ได้นำเสนอในแต่ละกลยุทธ์ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องควรมีการประเมินโครงการเพื่อปรับแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ท่องเที่ยวในอนาคต

รายการอ้างอิง

- กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา.
- จุฑาธิปต์ จันทร์เอียด, อังสุมาลิน จำนงชอบ และวุฒิพงษ์ ทองก้อน. (2559). “การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยจักรยานของชุมชนบางพลับอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม.” *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 8(2), 91-108.
- พยอม ธรรมบุตร. (2560). *เอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พยอม ธรรมบุตร. (2561). “แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของแขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร.” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 12(1), 84-95.
- วีณา ชุ่มบัณฑิต, อาทิตยา จารุจินดา และโสภา ผลเจริญ. (2562). “แนวทางการพัฒนาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนริมแม่น้ำจันทบุรี ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี.” *วารสาร เซนต์จอห์น*, 22(30), 268-285.
- ศิรินันท์ พงษ์นิรันดร์, โอษฐ์ญา บัวธรรม และชัชชญา ยอดสุวรรณ. (2559). “แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา.” *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มข.*, 9(1) 234-259.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดนครราชสีมา. *แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2561-2564*. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2563 จาก <http://nakhonratchasima.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-12 (พ.ศ. 2504-2564)*. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2563 จาก <http://www.nesdb.go.th>.
- UNWTO. (2017). Retrieved September 11, 2017, สืบค้นจาก <http://www2.unwto.org>.
- World Travel & Tourism Council. (2017). Travel & Tourism, สืบค้นจาก <http://wtcc.org>.